

soleiðis: „Fra det Øjeblik, jeg kom til Magten, følte jeg, at Staten var placeret i en ganske forkert Stilling i Forhold til Finansmagten. Regeringen havde intet at sige i Finanssager, der helt og holdent blev overladt til Pengemagten“.

»Hvor vinnandi maður og hvor vinnandi kvinna má eiga minst ein lut í Sjóvinnubankanum« ljóðaði tað einaferð út um landið. Men nú er hesin banki eins og aðrir „helt og holdent overladd til Pengemagten“

tó at loyngið eisini eigur 60 tús. kr. í honum; tí mega forstandarskapsformenn og loyngismenn finna seg í at leggja á knoum fyri bankdirektorum og øðrum diktatorum, sum ráða yvir peningi fiskimannsins, peningi arbeidarans og enná yvir peningi loyngismannsins. Tí ber tað móti deyða í Foroyum nú og — tí rullaði stólin í loyngismanninum hin dagin — tá talan var um bankar og tilfikt. Meira seinri. J. H. Danbjørg.

„Dagblaðið“ leikar í sum vant og kávar sum blindur maður.

„Hver er tað, sum stjórnar Tórshavnar havn,“ spyr „Dagblaðið“. „Er tað havnarnevndin, býráðið ella einstaðir borgarar?“

„Snikkarastovu-projektið.“

At lesa „Dagblaðið“ er í teirri seinni tíðini vorðið sum at hoyra ein av hinum smáu, orgu hundunum goggja — teir eru so smáir og skirvisligir, at teim er alt annað vónleyst uttan at goggja, teir formáa sær einki uttan at skræða seg. Soleiðis er við „Dagblaðið“. Tað er ikki

sjálvt fært fyri at vísa fólk á nakra leið, sum ber framá, og fyri ikki at skula standa heilt forljónað, glepsar tað tí eftir øllum øðrum. Tað tolvir ikki at siggja, at menn royna at gera nakað, ið er til gagns fyri fólk og land — ella landspartar. Og er tað loygi? Tað kennir eg eigi máttloysi.

So sum blaðið í seinastum hevur høgt niður á alt, ið nemur við javnaðarræslu og javnaðarmenn og alt tað illa, ið hesum fylgir — jú, tað er undurarnarvet. Mangur hevur tikið hetta fyri ein illa duldan frekleika og einki annað; men vit skulu fyrst bert leggja okkum hetta í geyma sum eina gleðiliga hending — ein gleðiligan tilburð. Tí soleiðis má stórmannablaðið sjálvandi fara fram, tað er so sjálklárt, tá ið tað skal rokja teirra interessur, ið dríva tað: stórreidarar, grossistar og stórkeypmenn. Vit eru fegnir yvir, at blaðið nú endiliga hevur avdúkað sín sanna lit.

Men ikki er tað kortini altíð, at blaðið fer so opinskárað fram. Um hetta kemur av, at tað í síni trongd og tosta eftir állops-evnum nýtir slík, ið tað sjálvt ivast í eru væleydd, er ikki gott at siga. Men vist er tað, at „Dagblaðið“ av og á ger álop, ið fólk, sum ikki kenna evnið til botns, bert kunnu gita sær til tað — ella gita gálið, hvat kanska heldur ikki ger stórt.

Eitt slíkt álop hava teir í blaðnum 13. jan. í ár. Tað er viðvíkjandi havnabygging í Tórshavn.

Hesum máli, at byggja kai á Eystaruvág, tykist blaðið at vera so heilt fyrst nú. Men her vil so illa til, at „einstakir borgarar

skulu hava verið næsadjarvir og lagt seg út í málið — uttanum havnarnevndina — siga teir, fyri at fáa steðgað tí og havn gjörda á Vestaruvág.

Tað er ikki lukkuligt sum blaðið leikar í um hetta. Men nevna nakrar menn? — nei!

»Suðurstreymoyar Javnaðarfelag« hevur í ikki so fá ár interesserað seg fyri havnabygging í Havn. Og vit halda, at „Dagblaðið“ man hava vent oddin móti hesum starvi, ikki tí tað hevur nakað stórvegis móti sjálvum málinum, men fyri, um nakar skuldi minst til tað arbeiði, ið gjørt er, at roynt eitt álop á javnaðarmenn — harragud, tað er jú ein roynd!

Blaðið sigur: »Uttanum havnarnevndina vita vit« (her loyva vit okkum at kyla inn ímillum, at hesi orð hava eitt vist virði, tá ein veit, at hin nýggjasti skribenturin hjá »Dagblaðnum« hevur fingið sær innivist hjá einum nevndarlíni í Tórshavnar havnarnevnd.) »at menn saman við verkfrøðinginum fyri V.B.V. hava gjørt uppkast« (ja, loygið er, at menn, ið lesa »Dagblaðið«, ikki »kasta upp«, oftari enn teir gera!) »og vita vit, at ætlanin var at ganga til ríkisstýrið við umsókn um at fáa hetta arbeiði gjørt uttanum havnarnevndina...«

Vit loyva okkum at siga, at vit rokna við, at »Dagblaðið« skrivur hesa skulu fyri við vilja at villeiða fólk, tí tað vildi verið óforsvarligt at gjørt álop í almennum blað uttan at hava gjørt seg so frætt kunnugan við málið, ið álopið verður bygt á, at ein kennir gongdina í tí, sjálvar høvuðstilburðirnar.

Málið varð reist í 1933 — »for du blev gjort« minst til tað, »Dagblað« — og sent býráðnum. Tað galt ikki bert havnabygging men eisini skipabygging. Tí brævið, ið varð sent býráðnum, var ikki bara eitt uppskot til havnagerð á Vestaruvág við hjálðarari skitsu, men eisini ein áheitan á býráðið um at fáa setla á stovn

eina skipasmíðju á tí stað, har hon nú, fyra ár seinni, verður bygd. Vit roknaðu við, at skipasmíðjan ikki hevði fulltrygg arbeiðslíkindi fyrr enn hon varð vard av einum góðum »dekk-mola«.

Hvussu málið varð undirtikið av býráðnum framgongur av fylgjandi uppriti, ið stóð her í blaðnum 16. jan. 1934:

»... Eitt stórt mál var fyri, umsóknin frá tí socialdemokratiska felaginum í Havn, og sum hevur verið umrødd, og hevur staðið in extenso her í blaðnum.

Henda umsókn var útsprotin av hugsanini um at fáa nakað sett í verk til frama fyri fólk ið her, hvar altíð ljóðar um arbeiðisloysi. Eina sovorðna umsókn vóru sendarinnar vísur í, at okkara býráð einmælt vildi styðja við at gera alt, sum hig-anifrú kundi gerast hesum máli til frama.

At umsóknin vildi finna vinir niðri í ríkisdegi og í ríkisráði, ivadust teir ikki í — og ívast ikki enn. — Men vit finga illgruna, tá hetta mál varð beint í havnarnevndina, og nú gongur sjón fyri søgn!

Málið varð nú á fundi horið fram av Johs. O. Joensen, og hann greiddi frá, at nevndin ikki kundi viðmæla bygging av garðinum («molanum»); tí nevndin hevði saman við verkfrøðingi Fisher-Simonsen — V. B. V. — gjørt uppskot til eitt framtíðar havnaverk, og inn í hetta vildi garðurin ikki hóska. — Eitt annað var, at eina sleipustóð fyri skip høvdu vit leingi haft torv á, og kent saknir av, tí hon vildi virka, at skip komu higar at gerast við — (og so inn aftur á Skalfarjórd at leggja?). Haraftur ímóti hevði tað alls ongan týðning fyri okkum, at skip kundu leggja her á vetri. — Annars meinti hr. Joensen, at útrokningin av kostnaðinum ívaldest ikki ein fluttiggað, har mundi nokk vera gloymt eitt tveytlat frammanfyri teim 450.000 — tað hóskaði vist betur.

Poul Nielsen helt tað vera heilt skeiðt av nevndini, soleiðis sum Johs. Joensen greiddi frá, beint at koyra eina sovorðna sak frá sær uttan gjørta at fáa greiði á, hvortjar møguleikar tað hevði, og hvønn týðning fyri bý okkara peningaliga sæð, tað hevði. Hann framhelt, at býráðið hevði tann pliktin, gjøgnum samráð við V. B. V. at fáa so góða greiðu sum møgulegt á, hvat gerast kann og má. —

Sjálvsagt talaði J. Mouritsen fyri sakini frá okkum, hansara partamonnunum. — Nielsen mælti til, at málið varð tikið upp aftur og beint í nevnd, sum skal samráðast við verkfrøðingin á V. B. V. —

Hvussu so verður, stendur ókunnugt fyri okkara eygu.

Vit hava ikki sjálvir tann neyðturvilgna sakkunnleika, men blaðið stendur sjálvsagt opið fyri einum og hvørjum, sum hevur nakað at siga til upplýsing hesum viðvíkjandi. — Og býráð okkara, fólksins valdu menn hava ikki loyvi til at vísa

hesa sak frá sær, um hon er verd at verða framd.

Og í 4 ár hevur málið sovið sín fasta svøvn í havnarnevndini.

Hví?

Tá »Dagblaðið« síðani skrivur: »Hovdu teir menn, sum eru fyrisprákarar fyri hesum, við samráðingum við teir sum hava við havnina at gera, komið fram við og greitt frá hvat teir hildu vera rætt at gera, í staðin fyri á hvørjum gotuhorni og í nær-um hvørjar smíðju, so var ikki so nógv at sagt til tess, um nakað skil var á teirra uppskoti.«

So er hertil at siga, at uppskotið (Snikkarastovu-projektið, sum býráðs- og havnarnevndarlimur Wenzel Petersen hevur skift tað) hevur verið gjørt almennakunnugt her í blaðnum. Vit kunnu annars ráða »Dagblaðnum« til at fara til býráðið ella havnarnevndina, sum teir siga seg at hava gingið uttanum, og fáa loyvi til at lesa skrivisiði, ið vit legdu inn, hesum máli viðvíkjandi. Har vildu teir m. a. sæð, at við at bygt eina litla havn á Vestaruvág, vildu vit har fingið pláss fyri ca. 30 skipum á sjónum og einum 16, ið kundu staðið uppi um velurin á sjósupurum, ið kundu gjørt frá skipasmíðjunum. Roknað varð við, at bara tey 25 skipini, ið hoyrdu Havnini til, kundu, um hetta fekt í lag, givið arbeiðs-arunum her o. u. 90.000 kr. meir árliga bara í arbeiðslonum. (Meira.)

Sóknarstýrisfundur

á Tveroyri um

klagu yvir sóknarstýrisvalið hin 6. í hesum.

Sóknarstýrslimurur keypmaður Gudmund Mortensen, sum er ein av klagarunum, greiddi frá sínari stöðu. Hovudsatfinningin var, at frágvin Rosa Jensen og Carl Øster vóru sloppin at velja. Tey høvdu verið meginpartin av árinum niðri í Danmark. Annar tálaturin í klaguni var, at kommunukantorið var stongt seinasta dagin, valskattur kundi rindast. Hann segði so nokur orð um at fáa skattin niður í kommununi. Vinnulivið var ov mikið trykt av tí hoga skattinum (tær stóru forrættlingarnar eru við skattanevndaravgerð sloppar niður á 0 kr. í skatti; eitt null, ikki so frætt sum hundaskatturin, kann ikki vera drepani. Tíðindam.).

Sóknarstýrsl. H. J. Lindberg helt, at hann vildi biða við at úttala seg til málið kom aftur frá valnevndini, ið skuldi fáa klaguna til viðgerðar.

Formaðurin helt, at hann og hansara menn høvdu sjálvandi einki ímóti nýggjum vali.

Men eitt var at hava eitt ynski, annað var, hvat ið lógin segði, í hesum tilfelli mátti lógin ganga fram um ynski.

§ 5 í lógin sigur, at bert hann, sum hevur ógldan skatt fyri 1937, sum er forfallin til útpanting, kann strikast av tí fyri árið góðkenda vallistanum. Vallistin skal skrivast eftirskattalistanum fyri 1936 sum grundarlag. Harra Carl Øster og frágvin Øster vóru bæði á skattalistanum 1936 og eru soleiðis komin á vallistin. § 5 sigur, at tá ið vallistin hevur ligið ásetta tíð til eftirhyggjan og valnevndin hevur rættað hann sambært møguligari klagu og aflanningar, verður hann at galda árið eftir. Tann vallisti, ið talan er um, hevur ligið frammi og er góðkendur uttan mótmæli frá nokrum og er soleiðis galdandi fyri árið 1938. Tíðin til mótmæli viðvíkjandi, at onkur møguliga av fyrstan tíð ikki er komin á listan sambært vallógina, er farin. Klager og mótmæli hesum spurninginum viðvíkjandi kunna ikki viðgerðast aftaná at freistin fyri hesum mótmælum er úti og listin er settur í gildi fyri hetta árið. Tað, ið vit so stalt hava at hyggja eftir, er, um hesir untalaðu persónar høvdu nakran til útpanting forfallan skatt fyri 1937 ógldan áðrenn vikudagin fyri valdagin. Tað hava teir ikki, og kundu teir so stalt ikki strikast av tí góðkenda gylduga vallistanum, sum teir vóru komnir at standa á.

Hilt, sum klagad verður um, nevnliga, at kommunukantorið skuldi vera læst, er at siga til: Valnevndarformaðurin Morten Mortensen boðaði ónskvöldið skrivara Poul Øster at gera ein lista yvir allar á vallistanum, sum ikki høvdu góldið teirra til útpanting forfallna skatt fyri 1937. Listin skuldi avgreiddast honum kl. 6 hóskvöldið. Tað sigur seg sjálvt, at skrivarin ikki kundi gera hetta uttan at fáa arbeiðsfríð, ið ikki gavst við at hava kontorið opið sum vanligt. Annars er at siga, at tað ikki er noktað nokrum at betala skatt ið skrivarin ella sóknarstýrslimur hevur vítað av hevur haft skattabetalingarorandi. Slapp onkur ikki á kommunukantorið við sínum valskatti seinasta dagin — tað hevur annars verið góð tíð at betala skatt har — kundi hann t. d. vent sær til formannin, ið var heima allan henda dag. Í lógin stendur einki um, hvussu kommunukantorið skal haldast opið. Tað var sjálvandi betri, at tað var opið. Men skuldina fyri, at tað ikki var opið sum vanligt, hevði valnevndarformaðurin. So stalt kundi heldur ikki viðvíkjandi hesum í klaguni sigast, at tað er lóglig grund til at umstøya valið. Men málið skal jú til valnevndina. Hon kann so verklara seg sum tað eitur á hálvforoysskum.

Joen Nolsøe sóknarstýrslimur tók undir við G. M. og segði seg at vera fyri nýggjum vali. Hann fannst at, at menn vóru krediteraðir fyri skatt 1937 og kortini høvdu eftirstøður fyri eldri ár.